

Oroitzapen tolosarra

Jose Berruezo zenari egindako omenaldi-zentzuzko lerro hauek idaztean, nire bizitzako denboraldi luze bateko oroitzapen kutunak biltzen dira nire oroimenean. Berrogeigarreneko hamarkada amaitzera zetorrela, igande-arrats batean ezagutu nuen Jose Berruezo, Tolosa zaharreko kale-zirriztuetako batean. Agur hark, bere adiskidego zabalaren sarbide errazeko zirkulua ireki zidan eta onezko gizona nabarmentzen duten erizpide zabal eta emankorreko izaerari erantzuten ziola esan behar. Aspaldiko urte haiez geroztik, denboraren joanak eta kultur arloko iharduera desberdinetan topo egiteak, geure adiskidetasun etenezinaren lokarriak finkatu zituzten. Ez ditut erraz ahaztuko noski Gipuzkoako Diputazioaren Kultur Kontseiluko bilera atseginak eta Induban-ek argiratu zuen *Mitos y Leyendas del País Vasco* izenburudun obran lan-kide izateko gonbidatzean izan zuen adiskidetasun adeitsua, hain zuzen ere, lan horren zuzendaritza ahalmentsua eta doitasunezko hitzaurrea, Jose Berruezoren kontura izan bait ziren. Era berean dut gogoan eta atzo bait litzan izan ere, Mirakruz kaleko *El Diario Vasco*-ra maiz egindako gaueko bisitak, non gure adiskideak, egunkari horren argitarapena gauzatzen zutenen aldetiko estimu eta onginahia zuen, izan ere, bere Zuzendari izana bait zen eta bere orrialdeetan, berak zuen goi-maila profesionaleko luma, jakinduriaren disziplina anitzez arduratu bait zen.

Jose Berruezok idatzitako obra, garrantzitsua da. Bere idazlanen aipamen hutsak, ihes egiten die nire ahaleginei, baina aipatuberrri ditudan Mito eta Elezaharrek, nire adiskide gogoratuak interes bereziz zerbitutako kultur esparru batekiko lotzen naute; Mitoak eta Elezaharrak, beti ere iradokitzailea den sorginen mundura naramate eta mundu horrek ardura berezia izan zuen Jose Berruezoren aldetik. 1972ko irailean Donostian egin zen Sorginkeriako Lehen Kongresu Nazionalako Idazkari Nagusi izanik, aipatu Biltzarreko Komunikazio eta Ponentziak biltzen dituen liburuaren sarrerako lerroetan, non *La Brujería Vasca* izenburudun Berruezoren azterketa interesgarri bat azaltzen den, bere komentario egoki bat irakur dezakegu eta bertan, bere humore bikain eta fina agertzen digu, baina ez haatik ironiarik gabe.

Sorgin-gaia alboratu gabe, Txinparta Elkarte tolosarrean eta hau idatzi duenaren beste lagun ahaztezin baten ohorez, *Memorial Bibiano Larramendi* zelakoa osatzen zuen hitzaldi-sortaren barruan, Jose Berruezo J.ak eskaini zigun mintzaldi ederra gogoratu nahi dut hemen.

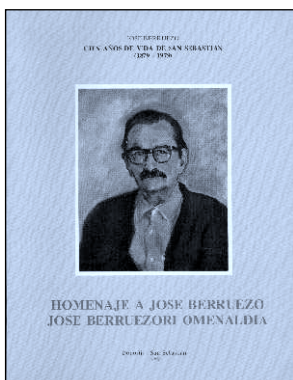
1974eko urtarrilaren 9ko gau ilun eta hotz hartan, Jose Berruezoren partidetza zoriontsuak, batere kosta gabe garraiatu gintuen sorgin-ingurune liliuragarrira eta bere hizario erraz eta egokiaz ez tian aurkitzen zen entzulego ugariak, irudimenezko akelarre bateko sentipen sibilarrak bizitu zituen, anekdota aberatsez ziprztinduta.

Bestalde esan dezadan, Tolosak, *zerbait esaten ziola* Jose Berruezo tafallar prestuari. Hemen, Hiri gipuzkoar honetako *Orix Institutuko* ikasgeletan jardun zuen bere irakaskuntz lanaren zati bat egiten eta bere klaseetara joateko zoria izan zuten guztiek, atseginez gogoratzen dute haren erduzio atseginarex enplua.

Gipuzkoako Foru-Diputazio T.G.ko Artxibari eta histori ikerkuntzako anitz libururen egile, era natural eta soilez kanporatzen zituen giza-kualitate garestiek, atseginezko eta eskertsu bihurtzen zuten, Gipuzkoako hiriburu zaharreko San Frantzisko Pasealekuan kokatutako gure iraganaren ikasketa-zentru horretako areto zabala. Eta hain zuzen ere Tolosan zegoela gertatu zen, 1976. urtean, Ohorezko Kazetari izendatze hura, merezitako saria noski, eta Tolosarrok bere nortasunak merezi zuen benetako adeitasunez ospatu genuena.

Azken urte honetako otsailaren 4eko goiz goibel hartan, Jose Berruezoren ustegabeko heriotzaren berri iluna eman zidatenean, neure-neurea zen zerbait betirako galdu nuenaz jabetu nintzen, adiskidetasuna gurtzen zuen benetako adiskidea galdu nuenaz alegia. Eta bere jaioterri Tafallako hilerriko giro naru eta bilduan, geure azken agurra eman genionean, olerkariaren kantu hau gogoratu baino ez nuen egin:

Arri batek
Sekulako estaltzen du
Izenik den andiena,
Mundu eroak emen ainbeste
Estimatu oi duena.

Oroitzapen tolosarra= Evocación tolosana / Juan Garmendia Larrañaga. - En : *Homenaje a José Berruezo / a iniciativa del Excmo. Ayuntamiento de Donostia-San Sebastián, Caja de Ahorros Municipal ; con la colaboración de El Diario Vasco = José Berruezori omenaldia / Donostiako Udal Txit Garaia eta Donostiako Aurrezki Kutxa Munizipalaren berezko ekimena, El Diario Vasco-ren laguntzarekin. Cien años de vida en San Sebastián (1879-1979) / José Berruezo. - Donostia-San Sebastián: Sociedad Guipuzcoana de Ediciones y Publicaciones, D.L. 1989. - 124 p. : il. col. ; 28 cm. - P 35-36. - ISBN: 84-7173-141-X*